

ЗАПАДНИ БАЛКАН У ЕУ – ПРОЦЕС БЕЗ ЕПИЛОГА?

Милован СУБОТИЋ*

Универзитет одбране – Институт за стратегијска истраживања

Сажетак

Процес приступања земаља Западног Балкана Европској унији представља један од најдужих и најнеизвеснијих интеграционих процеса у савременој европској историји. Иако је регион формално обухваћен политиком проширења ЕУ још од Самита у Солуну 2003. године, конкретни резултати су ограничени, а перцепција „вечних кандидата“ све чешће доминира јавним дискурсом. Више је узрока који су довели до „замора од проширења“. Неки од најзначајнијих су свакако: унутрашње кризе у ЕУ, слабости претходних проширења и раст евроскептицизма у земаљама кандидатима за чланство. Унутрашње кризе у ЕУ су многоструке и односе се на низ неповољности којима је ЕУ изложена у последњих петнаестак година. Најпре је ту реч о финансијској кризи са краја прве и почетка друге деценије овог века, на коју су се надовезале, Брежит, мигрантска криза и руска инвазија на Украјину. Рад анализира кључне препреке у процесу европских интеграција Западног Балкана, укључујући оне из делокруга бриселске администрације, те унутрашње политичке нестабилности у региону, недостатак спроведених реформи и растући утицај трећих актера као што су Русија, Кина и Турска. Посебна пажња посвећена је анализи политичке воље унутар самих земаља кандидата, као и ставовима кључних држава чланица ЕУ према даљем проширењу. С обзиром на значајан проток времена који је обележен скромним резултатима земаља региона ка чланству у Унији, у раду се поставља питање да ли је реч о реалном политичком циљу или о процесу који се одржава више симболички него суштински, без јасног и извесног епилога. Циљ рада је да, кроз интердисциплинарни приступ и анализу актуелних трендова, понуди одговор на питање да ли проширење на Западни

* Е-адреса: milovan.subotic@mod.gov.rs, ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8729-5742>

Рад је настао као део пројекта Министарства одбране: „Безбедносни изазови земаља Западног Балкана у европској безбедносној парадигми“, бр. ИСИ/ДХ1/24-25, а који истраживачки тим и истраживачка група за проучавање регионалне безбедности Института за стратегијска истраживања и спољних сарадника реализује у периоду 2024-2025.

Балкан и даље представља веродостојну политику ЕУ или је реч о затвореном кругу очекивања и разочарења.

Кључне речи: Западни Балкан, Европска унија, трећи актери, перспектива.